

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Klima- og miljødepartementet

postmottak@md.dep.no

Vår ref: 510

Deres ref:

Hvalstad, den: 30.12.13

Naturens goder - om verdier av økosystemtjenester - høringsinnspill

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til Naturens goder - om verdier av økosystemtjenester (NOU 2013: 10).

Utredningen omhandler et grunnleggende viktig tema. Naturens og økosystemenes verdi og betydning for samfunnet vinner ofte ikke fram overfor mer næringsmessige økonomiperspektiver i avveininger og diskusjoner rundt bruk av natur og tillatelser til tiltak og inngrep. Det er vanskelig å prissette naturens og økosystemenes verdi i kroner og øre. NJFF mener denne utredningen på en god og oversiktlig måte beskriver økosystemene og økosystemtjenestene verdi og betydning for samfunnet uten å tallfeste dette. Utvalget fremmer flere gode og nødvendige forslag til tiltak.

NJFF håper at utredningen kan bidra til å sette økosystemtjenester på dagsorden. Uten å synliggjøre kostnadene ved å bruke og overbelaste naturen, vil det være vanskelig å gjøre nødvendige avveininger og ta avgjørelser som er bærekraftige i et langsiktig perspektiv. NJFF vil også understreke at dette kan bidra til å løfte fram det faktum at bevaring av biologisk mangfold også er et av hovedmålene for arbeidet med å takle klimautfordringene. Eksempelvis bør dette faktum også tas med i vurderingene av satsing på utbygging av fornybar energi.

Utvalget peker på at kunnskapsgrunnlaget ofte ikke er tilstrekkelig for de beslutninger som tas, og at kunnskapsgrunnlaget må styrkes vesentlig. NJFF støtter fullt opp om dette.

Inndelingen av økosystemtjenestene i grunnleggende tjenester, regulerende tjenester, forsynende tjenester og opplevelses- og kunnskapstjenester framstår som god og oversiktlig.

I hovedsak støtter NJFF opp om utvalgets forslag til tiltak for å sikre verdiene av økosystemtjenestene også for framtidige generasjoner. Nedenfor følger noen merknader til enkelte av forslagene til tiltak.

Virkemidler i arealforvaltning - kommentarer til utvalgets anbefalinger

NJFF er generelt skeptiske til løsninger med betaling for å sikre naturverdier og økosystemer. I utgangspunktet er dette et ansvar som påhviler oss alle og alle sektorer, og som skal oppfylles uten noen form for betaling. Imidlertid mener vi at et opplegg med betaling for skjøtsel av viktige naturområder kan være interessant. Utvalget peker på våtmarksområder og kulturlandskap. NJFF mener dette også bør kunne vurderes i forhold til andre landskapstyper/naturområder, eksempelvis viktige gyte-/yngle-, oppvekst- og leveområder for utsatte/truede arter.

Utvalget foreslår en ordning med å legge til rette for det de betegner som økologisk kompensasjon når det tillates inngrep i området vernet etter naturmangfoldloven i form av erstatningsområder for viktige naturområder som går tapt eller mister sin funksjon som følge at det tillatte inngrepet. På mange måter kan dette synes som en god tanke. Samtidig vil NJFF advare mot dette som et generelt tiltak dersom dette åpner for en fragmentering av verneområdene. Et slikt tiltak må ikke bli et argument for å senke terskelen for å tillate ulike former for inngrep i verneområder hvor intensjonen jo nettopp er at man skal unngå inngrep som får konsekvenser for verneverdiene. Riktignok legger utvalget opp til at det skal utvikles klare kriterier for hvordan tiltak skal utformes for å kunne aksepteres som økologisk kompensasjon, noe som bør fange opp en eventuell uheldig bruk. Likevel bør et slikt virkemidlet eventuelt brukes med forsiktighet.

NJFF vil samtidig understreke at det er viktig at man fortsatt må sette fokus på hvordan stimulere til næringsvirksomhet i tilknytning til verneområdene. Vi har de siste årene vært vitne til en positiv utvikling på dette område, blant annet gjennom nasjonalparkstyrene og ulike former for verdiskapningsprogram. NJFF ser en slik utvikling som nødvendig for å få til en bred oppslutning om vernet og derigjennom også interesse for å forvalte verneområdene på en god måte i et langsiktig perspektiv. En fornuftig avveining mellom bruk og vern er viktig.

NJFF vil spesielt nevne at vi støtter opp om forslaget om å utvikle metoder for å vurdere tiltakenes samlede belastning, samt mer helhetlig og tverrsektoriell planlegging. Videre vil vi understreke betydningen av å styrke kompetansen i kommunal planlegging og miljøarbeid, samt at det bør stimuleres til et interkommunalt samarbeid.

Et forslag om en nasjonal naturavgift har vært fremmet tidligere i andre sammenhenger. NJFF har gitt uttrykk for en viss skepsis til et slikt forslag. Vår begrunnelse er at det ikke bør legges opp til et system der det er mulig for de pengesterke å betale seg til å utføre inngrep i norsk natur som ellers ikke ville fått tillatelse. Vi frykter at ulike betalings- og avgiftssystemer kan medføre en utvikling i en slik retning. Dette selv om tanke bak forslaget isolert sett er god.

Riktignok er forslaget fra dette utvalget at avgiften skal øremerkes et eget nasjonalt fond som forvaltes av Miljødirektoratet og med formål å bidra til en bedre og mer presis kunnskap om god økosystemforvaltning. NJFF vurderer det imidlertid som lite realistisk å få gjennomslag for en ordning med øremerking av midler, selv om disse foreslås satt inn i egne fond. Uten en slik øremerking, vil det være vanskelig å se verdien av en slik avgift og hvordan denne eventuelt kan bidra til å styrke forvaltningen av våre økosystemer.

Virkemidler mot klimaendringer, forurensning overbeskatning - kommentarer til utvalgets anbefalinger

NJFF støtter utvalget når det fastslår at tiltak for å motvirke klimaendringer må vurderes opp mot effekter for biologisk mangfold og andre miljøverdier. Dette er en relevant utfordring eksempelvis i forhold til press for utbygging av fornybar energi som vann- og vindkraft (jfr merknader under «Næringsstøtte»).

Spredning av fremmede arter er en betydelig og økende utfordring. NJFF har lenge vært opptatt av å få på plass også disse delene av naturmangfoldloven slik at de kan tre i kraft. Det vil selvsagt være viktig å evaluere virkningene av naturmangfoldlovens reguleringer når det foreligger mer erfaringer med regelverket for innførsel og utsetting av fremmede organismer.

Bærekraftig høsting er et viktig prinsipp som NJFF støtter opp om. Høsting av naturressursene, enten i kommersiell sammenheng eller gjennom jakt og fiske, må skje på en måte som ikke truer bestandene i et langsiktig perspektiv. Innenfor denne overordnede rammen vil det være rom valg av ulike strategier og løsninger i forhold til fordelingspolitikk mm

NJFF støtter utvalget når de påpeker viktigheten av å fortsette kartlegging av havbunnmiljø i norske farvann og effekter av ulike påvirkningsfaktorer for å kunne iverksette nødvendige tiltak for å motvirke eventuelle negative konsekvenser på økosystemtjenester i havet.

Næringsstøtte - kommentarer til utvalgets anbefalinger

Utvalget foreslår en gjennomgang av landbruksstøtten slik at denne bidrar bedre til å bevare økosystemene som grunnlag for produksjon av fremtidige økosystemtjenester. NJFF ser dette som en interessant innfallsvinkel for å kunne bidra til miljøvennlig produksjon og til å forhindre negative miljøkonsekvenser av landbrukets virksomhet. Dette vil kunne bidra til et robust landbruk i et mer langsiktig perspektiv.

Utvalget peker blant annet spesielt på at tilskudd til drift i bratt og ulendt terreng bør avvikles, en vurdering som NJFF slutter seg til. NJFF støtter opp om forslaget om at en større del av jordbrukets virkemidler bør benyttes for å stimulere til skjøtsel av prioriterte naturtyper i kulturlandskapet og til utvalgte kulturlandskap. Det bør også vurderes hvorvidt tilskudd til aktiv skjøtsel også bør omfatte andre viktige naturtyper, og derved kunne bidra til å sikre viktige naturtyper og deres biologiske mangfold.

NJFF støtter opp om at ordningen med grønne sertifikater må evalueres. Dette gjelder både i forhold til hvilke effekter disse sertifikatene har på økosystemer og økosystemtjenester, men også i forhold til om disse utbyggingene/deler av utbyggingene faktisk har effekt på klimagassutslipp og europeisk kraftforbruk. Dagens system medfører et massivt press for utbygging av småkraft, utfordringer i forhold til å gjøre de nødvendige vurderinger av sumeffekter, samlet belastning og andre forhold i tråd med naturmangfoldlovens bestemmelser og en totalt overbelastet forvaltning som medfører at saker hopper seg opp medfører betydelige utfordringer. NJFF vil presisere at vi ikke er prinsipiell motstander av kraftutbygging. Imidlertid opplever vi at dagens virkelighet gir betydelige utfordringer i forhold til å gjøre nødvendige avveininger av de omsøkte prosjektene, og presset på vassdragsnaturen og deres økosystemer er betydelig. En tilsvarende situasjon har man når det gjelder vindkraft. I et forsøk på å komme inn under ordningen med de grønne sertifikatene, arbeides det nå på spreng for å få gjennom flest mulig prosjekter for dette vinduet eventuelt lukkes.

Vennlig hilsen
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Espen Søylen/Gen.sekr.